

Afdeling	: F&C - Financiën	B&W-voorstel:
Naam opsteller voorstel	: Koen Janssen	DJ-2509606
Portefeuillehouder	: dr. T.J.J. (Thomas) van Gemert	Zaaknummer:
		2509512
		Publicatie:
		Openbaar

Onderwerp

Gemeentefonds meicirculaire 2024.

Voorstel

De raad voor te stellen:

1. de mutaties voor het jaar 2024 uit het Gemeentefonds (GF) meicirculaire 2024 te verwerken als aanvullende begrotingswijziging 2024;
2. bij deze begrotingswijziging de beslispunten uit het raadvoorstel over de aanvraag uitkering bommenregeling 2024 (DJ- 2300389) mee te nemen;
3. de mutaties voor de jaren 2025 t/m 2028 uit het GF meicirculaire 2024 te verwerken in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Inleiding

Jaarlijks verschijnen er meestal drie gemeentefondscirculaires. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, de septembercirculaire de vertaling van de Miljoenennota en de decembercirculaire is op basis van de Najaarsnota van het rijk en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De meicirculaire 2024 is d.d. 27 mei jl. verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de actualisatie op basis van de Voorjaarsnota 2024.

De belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire 2024 zijn:

- Nieuwe financieringssystematiek (koppeling van het accres aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp)) is vervroegd van 2027 naar 2024.
- De accressen voor zowel volume als loon- en prijsontwikkeling (LPO-accres) zijn van 2024 t/m 2028 bijgewerkt op basis van de nieuwe financieringssystematiek.
- In verband met het vervroegen van de nieuwe financieringssystematiek vindt er een incidentele compensatie plaats voor de jaren 2024 t/m 2029.
- De oploop van de opschalingskorting is vanaf 2026 geschrapt.
- De definitieve afrekening van het BTW-Compensatiefonds (BCF) 2023 is als resultaat verwerkt.
- In de meicirculaire 2024 zijn diverse taakmutaties opgenomen, zoals:
 - dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden (hogere uitkering);
 - werkdrukverlaging jeugdbescherming (hogere uitkering);
 - compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg (lagere uitkering).
- Nieuwe en gewijzigde decentralisatie-uitkeringen (DU), waarvan voor Weert de belangrijkste mutatie betrekking heeft op de uitvoeringskosten Omgevingswet.
- Bij de integratie-uitkering (IU) is naast de loon- en prijsbijstelling voor het Wsw & beschut werk sprake van twee nieuwe mutaties, namelijk:
 - Tegemoetkoming sociaal ontwikkelbedrijven;
 - Verhoging rijksbijdrage beschut werk.

In te vullen door het B&W secretariaat:

- ☒ Akkoord ☐ Niet akkoord
☐ Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder ☐ Gewijzigde versie
☐ Anders, nl.:

Beslissing d.d.: 18-6-24

Nummer: 5

De secretaris,

Doel(en)

De gemeente streeft naar het voeren van een gezonde financiële huishouding om haar taken en ambities waar te kunnen maken. Het zo effectief mogelijk inzetten van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen via de GF circulaires is daar een belangrijk element van.

Resultaten

1. Inzicht in de ontwikkelingen in het GF en de gevolgen voor het begrotingssaldo voor het huidige begrotingsjaar en voor de jaren 2025 tot en met 2028.
2. Bijstelling en aanvulling op de Tussenrapportage 2024.

Activiteiten

Om de resultaten te bereiken, worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Het op hoofdlijnen aangeven van de financiële consequenties van de mutaties van de meicirculaire 2024;
- Verwerken van de gevolgen van de meicirculaire 2024 via een aanvullende begrotingswijziging 2024 (gelijktijdig met de raadsbehandeling van de Tussenrapportage 2024) en voor de jaren 2025 t/m 2028 in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026 – 2028.

Argumenten

- 1.1 De mutaties uit de meicirculaire 2024 voor het jaar 2024 hebben een positief effect op het begrotingssaldo 2024.*

De ontwikkelingen uit de GF meicirculaire 2024, die leiden tot financiële mutaties en dus tot een begrotingswijziging, zijn opgesplitst in:

- a. Mutaties die gevolgen hebben voor het begrotingssaldo (budgettaire). Voor de meicirculaire 2024 bedragen deze € 1.300.127 positief voor 2024.
- b. Mutaties die neutraal verwerkt worden (geen gevolgen hebben voor het begrotingssaldo).

De budgettaire gevolgen voor 2024 van de mutaties van de GF meicirculaire 2024 betreffen:

- Lokale ontwikkelingen (aantallen bij de maatstaven) hebben een positief effect van € 1.044.998 op het begrotingssaldo.
- Bijstelling maatstaven 2023 hebben een negatief effect van € 2.971 op het begrotingssaldo.
- Ontwikkelingen uitkeringsfactor hebben een positief effect van € 710.893 op het begrotingssaldo.
- Vervroegen invoeren accres bbp gemeentefonds (i.c.m. incidentele compensatie) heeft een negatief effect van € 4.701 op het begrotingssaldo.
- Afrekening BCF heeft een negatief effect van € 425.387 op het begrotingssaldo.
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming, ketensystemen jeugd, loon- en prijsbijstelling voogdij 18+, compensatieregeling niet beoogde kosten jeugdzorg hebben gezamenlijk een positief effect van € 10.029 op het begrotingssaldo.
- De Landelijke Vreemdelingen Voorziening heeft een negatief effect van € 39.818 op het begrotingssaldo.
- Het handelsregister heeft een negatief effect van € 2.862 op het begrotingssaldo.
- Mutaties op de DU's hebben per saldo een positief effect van € 6.682 op het begrotingssaldo.
- De bommenregeling heeft een positief effect van € 3.264 op het begrotingssaldo (zie argument 2).

De genoemde budgettaire gevolgen gelden ook voor de jaren 2025 t/m 2028 met uitzondering van de taakmutaties en mutaties op de DU's die in deze jaren niet opkomen. De bedragen zijn in deze jaren uiteraard niet hetzelfde.

De mutaties die neutraal verwerkt worden (géén gevolgen hebben voor het begrotingssaldo) zijn:

- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden (2024 t/m 2028).
- Wmo hulpmiddelen (2024 en 2025).
- BRP experiment (2024).
- De DU's Uitvoeringskosten Omgevingswet, Gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen, Einde lening inburgeringsplicht (2024).
- De IU's Tegemoetkoming sociaal ontwikkelbedrijven, verhoging rijksbijdrage beschut werk, loon- en prijsbijstelling Wsw en loon- en prijsbijstelling beschut werk (2024 t/m 2028).

De financiële effecten, budgettair dan wel neutraal, zijn zichtbaar op de bijlage 'Totaaloverzicht gevolgen GF meicirculaire 2024'.

1.2 De meicirculaire 2024 is te laat ontvangen om tijdig te kunnen verwerken in de Tussenrapportage 2024.

De meicirculaire 2024 is ontvangen op 27 mei. De Tussenrapportage is behandeld in de collegevergadering van 28 mei jl. De uitwerking van de meicirculaire 2024 kan op zijn vroegst in uw college van 18 juni 2024 worden behandeld.

De Tussenrapportage 2024 wordt tezamen met de Kadernota 2025, de jaarrekening 2023 en de MPGV 2023 – 2024 behandeld in de gecombineerde commissievergadering S&I-M&B en R&E van 19 juni 2024 en vastgesteld in de raadsvergadering van 4 juli. Daarom wordt voorgesteld bijgevoegd raadsvoorstel over de meicirculaire 2024, onder voorbehoud van goedkeuring door uw college, te plaatsen op de agenda's van de gecombineerde commissievergadering S&I-M&B en R&E van 19 juni 2024 a.s. Het raadsvoorstel over de meicirculaire 2024 kan dan gelijktijdig met de Tussenrapportage 2024 behandeld worden in dezelfde raadsvergadering.

2 De raad heeft besloten om de beslispunten inzake het voorstel Aanvraag uitkering bommenregeling 2024 te verwerken in de besluitvorming van de meicirculaire 2024.

In de raadsvergadering van 13 maart 2024 is het voorstel voor de Aanvraag uitkering bommenregeling 2024 geaccordeerd. Hierbij is besloten om de beslispunten over de toekenning van de uitkering te verwerken in de besluitvorming van de meicirculaire 2024. Deze toekenning betreft het volgende:

- Een bedrag betaalbaar stellen aan externe partijen van in totaal € 18.313;
- Een bedrag toevoegen aan investeringsbudgetten van in totaal € 89.704;
- Het restant van de uitkering uit het gemeentefonds ad. € 3.264 toevoegen aan het begrotingsresultaat van 2024.

3.1 Het saldo van de taakmutatie Besparingsverlies Jeugd wordt verrekend met de stelpost Lagere lasten voor jeugd o.b.v. rijksbeleid

Middels een begrotingscirculaire heeft de provincie Limburg in 2023 aangegeven dat gemeenten een aanvullende post mogen opnemen bij de berekening van het Gemeentefonds op basis van de uitspraak van de arbitragecommissie van wijzen aangaande de jeugdmiddelen. In de begroting 2024 is derhalve voor de jaren 2025 t/m 2027 een stelpost van € 1.490.000 opgenomen.

In de GF meicirculaire 2024 wordt bij de taakmutatie Besparingsverlies Jeugd voor bovenstaande in het jaar 2025 incidenteel € 1.666.161 ontvangen. Een bedrag van € 1.490.000 hiervan zal verrekend worden met de opgevoerde stelpost, waardoor deze in 2025 nihil zal zijn. Het resterende saldo heeft een positief effect van € 176.161 op het begrotingssaldo van 2025.

3.2 De mutaties voor de jaren 2025 t/m 2028 uit de GF meicirculaire kunnen tijdig verwerkt worden in de begroting 2025

De mutaties voor de jaren 2025 t/m 2028 kunnen conform de bijlage 'Totaaloverzicht gevolgen GF meicirculaire 2024' verwerkt worden in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang

In de Voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang voor 2024 en 2025.

In de meicirculaire 2024 is dit door het rijk nog niet verwerkt.

3.1 Indexering zorgkosten via gemeentefonds is nog niet verwerkt

Het Rijk en de gemeenten werken aan de beheersbaarheid van de uitgaven van de gemeenten in de relatie tot de wettelijke zorgtaken Wmo. De verwachting is dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van de) Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering.

Vooruitlopend op de gekozen bekostigingsvorm wordt onderzoek gedaan naar een passende geobjectiveerde indexering, die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie / vergrijzing. Het Rijk heeft in de Voorjaarsnota alvast een reservering opgenomen voor een aanvullende indexering voor demografie boven op de bbp-systematiek. Vanaf 2026 is een reservering opgenomen van € 75 miljoen oplopend naar € 300 miljoen in 2029. Het streven is dat er met ingang van 2026 nadere afspraken zijn.

In de kadernota zijn conform de Voorjaarsnota de gevolgen voor de gemeente Weert berekend voor 2026 t/m 2028. Echter de betreffende post is nog niet verwerkt in de meicirculaire 2024.

3.2 Besparingsverlies Jeugd 2026 e.v.

In de budgettaire bijlage bij het hoofdlijnenakkoord van de formerende partijen is opgenomen dat de besparing van € 511 miljoen op jeugdzorg ook voor 2026 en verder vervalt. Dit is nog niet definitief en om deze reden nog niet in de meicirculaire 2024 opgenomen.

De provinciaal toezichthouder gaf voor de jaren 2026 en 2027 toestemming een stelpost op te nemen van 100% van het gemeentelijke aandeel. Voor 2028 blijft onduidelijk of gemeenten 100% mogen ramen of 75%, aangezien deze jaren nog niet opgenomen zijn in de richtlijnen van de provinciaal toezichthouder.

Financiële, personele en juridische gevolgen

In onderstaande tabel zijn de totalen van de mutaties en de gevolgen voor het begrotingssaldo te zien. In de bijlage 'Totaaloverzicht gevolgen GF meicirculaire 2024' is dit nader uitgewerkt.

Bedragen in € x 1.000	2024	2025	2026	2027	2028
Actualisatie Gemeentefonds					
Begroting Gemeentefonds na decembercirculaire 2023	117.714	123.014	118.751	122.783	122.783
Mutaties meicirculaire 2024	2.449	1.287	3.140	2.723	6.016
Gemeentefonds na meicirculaire 2024	120.163	124.301	121.891	125.506	128.799
Begrotingssaldo					
Gevolgen begrotingssaldo o.b.v. meicirculaire	1.300	-782	2.606	2.230	5.476
Totaal gevolgen begrotingssaldo o.b.v. meicirculaire	1.300	-782	2.606	2.230	5.476

De meicirculaire is te laat ontvangen om in de kadernota te kunnen verwerken. Het effect t.o.v. de kadernota ia als volgt:

Bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Gemeentefonds (inschatting o.b.v. Voorjaarsnota Rijk)				
a. Vervroegen invoeren accres bbp gemeentefonds (GF)	-1.933	0	0	0
b. Schrappen oploop opschalingskorting GF	0	1.914	1.901	1.889
c. Indexering zorgkosten via gemeentefonds	0	213	422	630
d. Overige mogelijke ontwikkelingen gemeentefonds	PM	PM	PM	PM
e. Compensatie gemeentefonds prijs en lonen	0	0	0	0
Gemeentefonds inschatting o.b.v. Voorjaarsnota Rijk	-1.933	2.127	2.323	2.519
Gemeentefonds (o.b.v. meicirculaire)				
a. Vervroegen invoeren accres bbp gemeentefonds (GF)	-1.944	6	5	-5
b. Schrappen oploop opschalingskorting GF	0	1.920	1.907	1.896
c. Indexering zorgkosten via gemeentefonds	0	0	0	0
d. Overige mogelijke ontwikkelingen gemeentefonds	1.162	681	318	3.585
e. Compensatie gemeentefonds prijs en lonen	0	0	0	0
Gemeentefonds o.b.v. meicirculaire	-782	2.606	2.230	5.476
Gemeentefonds (verschil kadernota & meicirculaire)				
a. Vervroegen invoeren accres bbp gemeentefonds (GF)	-11	6	5	-5
b. Schrappen oploop opschalingskorting GF	0	6	6	7
c. Indexering zorgkosten via gemeentefonds	0	-213	-422	-630
d. Overige mogelijke ontwikkelingen gemeentefonds	1.162	681	318	3.585
e. Compensatie gemeentefonds prijs en lonen	0	0	0	0
Gemeentefonds (verschil kadernota & meicirculaire)	1.151	479	-93	2.957

Bedragen in € x 1.000	2025	2026	2027	2028
Verwacht meerjarenperspectief kadernota	-1.604	-3.305	-1.705	-1.623
Gevolgen o.b.v. meicirculaire	1.151	479	-93	2.957
Verwacht meerjarenperspectief na GF meicirculaire	-453	-2.826	-1.798	1.334

Overleg gevoerd met*Intern:*

- Annie Hanssen-Beelen (Business Controller);
- Susanne de Groot (Financieel Consulent);
- Mariëlle van Heel (Strategisch Business Controller);
- Patricia Vos (Business Controller);
- Liliane Coninx (Business Controller);
- Mia Aerdt (Business Controller);
- Edward Salman (Business Controller).

Extern:

- Inergy – PAUW (software- en informatieleverancier m.b.t. Gemeentefondscirculaires)

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Zie bijgaand raadsadvies.

Planning

De gevolgen van de meircirculaire 2024 worden voor het jaar 2024 verwerkt als aanvullende begrotingswijziging op de Tussenrapportage 2024 en voor de jaren 2025 t/m 2028 in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026 – 2028.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Gemeentefonds meircirculaire 2024.
- Bijlage 'totaaloverzicht gevolgen GF meircirculaire 2024.
- Raadsvoorstel Aanvraag uitkering bommenregeling 2024.
- Raadsvoorstel over de GF meircirculaire 2024.

